

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacræ
Theologiæ Professoris, Cvrsus Philosophicus Vniversvs**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disputat. XIV. De Vnione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

tam cuilibet illius parti, & tamen unio hæc non est tota in toto corpore, & tota in qualibet illius parte, sed diffusa & extensa secundum diversas sui partes per totum corpus, ergo idem præstare poterit ubicatio divisibilis respectu spatij.

V. Objici potest tertio; nil sequi implicitorum ex eo quod detur hujusmodi ubicatio indivisibilis, nam in puncto A est formalis fixio Angeli in tali puncto, virtualis respectu aliorum partium & partium spatij, & in puncto B formalis fixio respectu illius, & virtualis & aptitudinalis respectu aliorum, & sic de ceteris. Contrà primò, nihil omnino est aptitudinale, seu in actu primo in hac ubicatione vel unione, sed est formalissimè actualitas, exercitium, & actus secundus, non minus quam actio respectu termini: inquit si esset aliquid hic aptitudinale, & in actu primo, deberet uniri per aliam unionem, aut ubicacionem, ut sit in anima & Angelo, quod tamen hic non contingit. Contrà secundò, cur pari modo dici non posset, ubicacionem hanc in hoc instante esse formalem determinationem Angeli respectu hujus spatij, & virtualiter seu aptitudinaliter respectu spatij proximi pro instanti sequente, & sic mutare posset ubicatio locum, saltem inadæquatum, pro diversis instantibus, vel partibus temporis, quod tamen nullus concedit. Contrà tertio, in hoc ipso assertur implicatio, nam in puncto A est formalis affixio Angeli ad punctum A, & non ad punctum B, ergo in puncto A habet reale prædicatum, quod non habet in puncto B, & è contrà, nam per suam en-

titatem solam habet actu figere Angelum in puncto B, ergo est actualis fixio illius, sed in puncto A non est actualis fixio Angeli puncto B, sic enim in puncto A deberet actu figere Angelum puncto B, ergo.

Objici potest quartò; Deus est sua præsentia per immensitatem secum identificatam, & tamen est totus in toto, & totus in qualibet parte spatij, ergo non implicat aliqua ubicatio indivisibilis essentialiter respiciens spatum divisibile. Negatur tamen consequentia, Deus enim per infinitas quasi partes virtuales immensitatis suæ ubiquè præsens, sibi suum est spatium. Deinde, esto hoc concedetur Deo per virtualem quandam distinctionem, nempe ut per solam eandem ipsissimam entitatem indivisibilem possit correspondere diversis partibus spatij, sicut multa alia ipsi hujusmodi per virtualem distinctionem conceduntur, ut actus liberi, productio Relationum in Filio & Spiritu Sancto, non producunt à essentiâ, non tamen hæc propter ea concedenda sunt creaturis, ut ipsi adversarij fatentur, cum, ut supponitur, tota ratio diversitatis ex parte ubicationis consistat in solâ entitate ubicationis, cum sit relatio transcendentalis ad spatium.

VII. Quintò objicitur; ubicacionem Angeli si habeat diversas partes correspondentes diversis partibus spatij, fore quantam, commensurativam, corporalem, &c. Solutio hujus pender à quæstione illâ, in quo sita sit ratio corporis & spiritus, de quo Deo dante, agetur in libris de Animâ, disp. septima.

DISPUTATIO XIV.

De Unione.

Variè varijs
de unione
philosophantur.

Quidam
medium ag-
noscunt, non
medium.

M Agna hic opinandi varietas; unionem ne-
gantibus aliis, alii astringentibus. Nec unionis assertores satis hac in parte inter se con-
veniunt: nonnulli enim in negatione eam firam vol-
lunt, alii rem esse aiunt usquequa positivam.
Quidam in composito aliquid agnoscunt ab extre-
mis distinctum, à necessariâ tamen & fatali illâ cum
iis connexione immune. Quare, Nodum dicunt esse,
non modum. Alij demum nexum hunc, Modum
statuant, eamque expeditissimam difficultates, que
in compositi constitutione occurunt plurimæ, endo-
dandi viam autem. Nullâ ergo in re, in his octo
libris, est vel major sententiarum diversitas, vel
acrior disceptatio: ut mirum sit unionem tantum
peperisse discordia.

SECTIO PRIMA.

Refertur sententia negans unionem distinctam
& primus modus eam defendendi
refellitur.

I. 1. sent. me-
git unionem
distin-
tam.

Ockamus
futuram di-
stinctam
Hypo-
thesam.

P Rima sententia unionem negat distingui ab ex-
tremis. Ita Cajet. 3. p. q. 2. a. 7. Medina, Valentia
To. 4. d. 1. q. 2. p. 5. Fonseca 7. Met. cap. ultimo. Co-
nimbo, h. c. 9. q. 11. a. 4. quam etiam sententiam am-
plieuntur entitatum non prodigi Nominales, illi
ducis sui baculo innixi, Non sunt multiplicanda entia si-
ne necessitate: Quamvis Ockamus ipse in 3. q. 1. fatea-
tur negari nullo modo posse unionem Hypostati-
cam esse entitatem aliquam à Verbo & Humanitate
realiter distinctam. Quem proinde Tartareetus Scoti
auditor, ei veluti insultans, sic affatur; Domine

Ockam, dic, quid coegerit te ad hoc dicendum? certè, evi-
dentissima ratio, quæ est ista? Impossibile est transfire de
contradictorio in contradictorium, sine deperditione vel
acquisitione aliquid positivi &c.

Prima conclusio: unio non est sola extrema nudè II.
& secundum se sumpta. Hæc conclusio non egit Vno non
probatione, jam enim existit materia & anima S. potest consti-
tuer in solis Petri ex. g. & tamen non uniuertur, nec constituant
compositum, ergo uniri extrema aliquid est ab iis
distinctum.

Secunda conclusio: unio inter materiam & for- III.
mam non est sola intima earum præsentia. Proba- Vno non
tur primò, potest Deus, etiam dum intimè sibi sunt conflictus
præsentes materia & forma impediare quo minus hæc
informat materiam seu illi uniat, ergo uniri ma- potest
teriam & formam non est formaliter esse illas sibi
intimè præsentes.

Secundò probatur, ponamus, in materiam infor- IV.
matam animam Petri ingredi localiter, & reddi intrin- Si unio sit
secè præsentem animam Pauli separatam à materia intima præ-
Pauli: si informare materiam nihil aliud sit, quam sentia, due
esse illi intimè præsentem, anima Pauli informabit anima pos-
sunt finaliter informare corpus Petri, scilicet erit materia illa naturaliter
duabus simul formis unita. Casus verò iste naturali- candom ma-
ter potest, & facilè contingere, si anima aliqua ex teriam.
iis quæ subinde in terrâ separata versantur, materia
alterius hominis adhuc viventis intimè se reddere
vellet præsentem.

Dices; id non sequi, jam enim materia est infor- V.
mata priori anima, ergo licet secunda sit intimè illi Secunda
præsens, non tamen eam informabit, cum sit quasi anima tam
præoccupata materia à priori. Contrà, si unio nihil præsens mā
aliud sit quam intima præsentia, ergo tam informat serie, ergo
secunda quam prima, quod probatur manifestè, tam infor- tam mā,

R. P. Th. Comptoni Philosophia.

nam essentia unionis secundum hos autores consistit formaliter in sola intimâ præsentia, sed tamen est intimâ præsens secunda quâm prima, ergo tam unitur secunda quâm prima: sicut si aliquid esse album nihil aliud si quâm albedinem esse intimâ præsens subiecto apto, si sit illi intimâ præsens, non poterit subiectum non esse album.

VI.
Nec dici posset, uniri connotare absentiam alterius formæ.

Dices secundâ: ideo non uniri secundam animam, quia uniri connotat non esse aliam formam intimâ præsens materiæ. Contra, ergo quando illa alia anima redderetur intimâ præsens, iam nec prior informaret. Quod probô, nam ut forma informet connotat aliam non esse intimâ præsens, ergo si alia sit intimâ præsens, non informat, ergo cum primâm alia anima redditur intimâ præsens, definit prior informare materiam: quare enim posterior, ut informet, connotat aliam non informare, seu non esse intimâ præsens, potius quâm prior? Dices; quia prior informat antequâm adveniat altera. Contra, si informare nihil aliud sit quâm esse intimâ præsens, jam etiam informabit secunda: cum non minus sit intimâ præsens materiæ. Conf. si per Divinam potentiam lapis in eodem loco seu intimè penetratus ponatur cum arbore, necessariò est in illo loco, nec connotat arborum ibi non esse, ergo eodem modo si informare materiam nihil aliud sit, quâm esse illi intimâ præsens, non potest connotare aliam formam non esse unitam, nisi connotet non esse intimâ præsens, sed neutra, ut dixi, unientur, ubi alia accesserit, vel unietur utrâque.

VII.
Vterius ostenditur informatio- uem non esse intímam præsentiam.

Dices tertiod, ideo informare primam, non secundam, quia Deus vult ut illa informet, non hæc; forma autem, ut informet, connotat talem voluntatem Divinam. De hoc modo philosophandi postea: interim contrâ primâ, Deus vult primam informare, non secundam, ergo primam informare est aliquid aliud, quâm esse intimâ præsens, nam tam est intimâ præsens materiæ secunda, quâm prima.

VIII.
Manente intímâ præ- sentia potest Deus velle upam infor- mare non alteram.

Contra secundâ, ponamus Deum velle ut secunda anima informet, quæ prius, licet esset intimâ præsens, non informabat, juxta hos autores, quæro, quid aliud velit Deus, quâm prius volebat? si velit aliud quâm esse eam intimâ præsens materiæ, ergo formam uniri materiæ est aliquid aliud quâm esse illi intimâ præsens, ergo est alia hæc voluntas, quâm voluntas ut sit intimâ præsens, hæc enim erat antea, & non efficiebat illam uniri materiæ. Quod magis declarabitur postea. Conf. si Deus vell Petrum, Paulum, & Joannem esse in hoc gynasio, non potest non velle esse illic tres homines, hæc enim voluntates sunt synonymæ, ergo nec poterit non velle ut forma uniatur materiæ, si sit illi intimâ præsens, si idem sit eam uniri & esse intimâ materiæ præsens.

IX.
Possunt duas ejusdem rationis, duas animas rationales ex. g. anima esse intímam præ- sentes materiæ, & una tantum informare.

Tertiod, probatur conclusio, ponamus duas formas ejusdem rationis, duas animas rationales ex. g. vel formas ignis, esse intimâ præsentes eidem materiæ, & alteram solunam ex iis informare, nempe formam A, postea velit Deus ut dum manent intimâ presentes, forma A desinat informare, & forma B informet, quæro quid vult Deus minus ex parte prioris formæ, & magis ex parte secundæ quam antea? si quid aliud velit præter meram præsentiam localem, ergo unio non est sola præsenta localis, hæc enim est æqualiter adhuc volita in utrâque formâ, ergo aliquid aliud vult, nempe deuniōnem, seu destructionem unionis ex parte unius, & productionem unionis ex parte alterius, nec enim appetit quid aliud velit. Conf. Angelus formas illas videns intuitivè, quid diversum inquit videbit ab alterâ, & quam mutationem, quando Deus secundam vult informare materiam, quæ eam prius non informabat?

Dices; si videat voluntatem Divinam, videbit quæ informet, quæ non, non tamen si videat sola extrema, Contra primum, ergo non potest Angelus videare Angelus utrum formâ aliqua substantialis vel accidentalis in manu informet materiam, nisi videat voluntatem Divinam, quo nihil magis peregrinum in Philosophiâ dici potest. Contra secundâ, ergo Angelus viribus naturæ nullum compositum intuitivè videare potest, cum Divinam voluntatem Divinam naturaliter videare nequeat, cum sit ipse Deus. Contra tertiod, voluntas Divina non ingreditur constitutionem hominis in genere causæ formalis, sed solùm efficienter concurret ad constitutionem & destructionem compotiti, quatenus scilicet præbet, vel suspendit concursum ad productionem unionis, aut alterius ex extrenis.

Quartod probatur, si sola indistincta localis, seu intimâ præsenta sufficiat ad rationem formalem unionis, Humanitas Christi tam fuisse unita Patri & Spiritui Sancto, quâm Filio, cum æquè à duabus illis Personis indistincta sit, quâm à secundâ. Imò omnes tres Personaæ Divine sum intimâ præsentes humanitatibus, & Angelis, quibus non uniuntur Hypostaticæ.

Quintod, si uniri nihil aliud sit quâm intima duorum præsenta proportionem inter se habentia ut uniantur, sequeretur, si dæmon aut anima aliqua ita inseparata, quæ non est in gratiâ, intimè se redderet marci dæmonem Petro, verbi causâ, in gratiâ existentem, sequeretur inquam, non minus dæmonem, vel animas, min illam informantem iri gratiâ, quâm hunc hominem, cum ibi sit tota essentia informationis, nempe intima præsenta gratiæ cum animâ illâ, vel dæmons.

Si autem recurratur ad illud, quod Petrus prius gratiam illam haberet, hoc impugnatum est suprà n. 5. 6. & 7. Deinde, non vitatur difficultas: ponamus enim animam illam separatam, quæ est sine gratiâ, intimè se reddere præsentem in instantâ A, Petro item sine gratiâ existenti, si Petro in instantâ B converterat gratia, æquè reddet animam illam gratiam, si gratiam informare nihil sit aliud, quâm esse eam animæ præsens, cum utrique sit æquè præsens. Et idem est si anima, quæ est in gratiâ, ut quatuor, intimè se reddat præsentem alteri, quæ habet gratiam ut sex, hæc enim gratia quod excessum illum duorum graduum illam informant, & illius gratiam intendet.

S E C T I O N I I .

Præcluduntur tres aliae viae negandi unionem distinctam.

Icunt ergo alii, unionem nihil esse aliud quâm corpus, animam, & talem complexionem accidentium, seu dispositionum. Contra primâ, sic enim homo est partim composite accidentale, materialis, cum dispositiones sint accidentia, quod idem est de formâ, & igne, equo, & omni alio composite. Confirmatur, dispositiones sunt quid presuppositum ad unionem, ergo non sunt unio. Antecedens patet ex ipsa significatione nominis, calor enim & seccitas disponunt materiam ligni ad ignem, & non sunt aliquid substantiæ ignis. Contra secundâ, ipsa dispositio unitur: inquit per quid? non per altam dispositionem, sic enim abiaret in infinitum, ergo per unionem. Contra secundâ, potest per Divinam potentiam constitui composite substantiale, ignis v. g. vel lignum, cum dispositionibus contrariis, ergo à fortiori indicati poterit forma in materiam conservatam sine omnibus dispositione, ergo dispositiones non sunt dependentia.

II. sentia physicae compositi, ergo unio est quid ab illis distinctum, cum nec per Divinam potentiam compositum sine unione, seu compositione fieri possit:

Contra tertio, gratis enim dicitur requiri talem determinatam complexionem accidentium ad formam numero tantum ab aliâ distinctam, cum plurima videamus accidentia manere in genito & corrupto.

Contra quartum, saltem in gratia, & qualitatibus supernaturalibus concedenda est unio distincta, alioquin anima reddens se alteri intimè præsentem, esset grata per gratiam alterius, huc enim nullæ requiruntur dispositiones.

Tertio, alij unionem afferunt tantum esse formalitatem quandam à materiâ, formâ, & dispositionibus formaliter non realiter distinctam. Hæc opinio est omnium difficillima, dicit enim esse jam aliquid physicè & realiter quod anteà physicè & realiter non erat, & tamen non distinguunt realiter ab eo quod physicè anteà & realiter erat, quod est inintelligibile. Longè ergo præstat modum realiter distinctum statuere, quam miram hanc formalitatem.

Secundo, si emergat de novo hæc formalitas; ergo aliqua actio de novo ad eam terminatur, alioquin non produceretur, sed esset à se, quod dici nullo modo potest.

VI. Tertio, cum anima deunitur, unio realiter petit, quæ anteà realiter existebat, ergo realiter distinguitur à materiâ, formâ, & dispositionibus, cum haec adhuc realiter maneat, idem autem nequit realiter esse simul & non esse.

VII. Quartum, quia hoc modo dicere quis posset albedinem & omnes colores nihil esse aliud quam novas formalitatis: &c, si dicas, ad oculum patere albedinem & accidentia perire. Contra, non minus certum est & quotidiana experientia compertum destrui uniones inter materiam & formas substantiales & accidentales, ergo si illa experientia arguat distinctionem realem, hæc etiam arguet. Certe existimo, eadem planè probabilitate & facilitate sustineri unum posse atque alterum.

VIII. Quinto itaque, nonnulli unionem ajunt esse materialis, formam, & talem voluntatem virtualem Dei.

IX. Contra primum, non enim appetet quænam sit hæc voluntas Divina, diversitas enim hæc voluntatis Divinæ desumi debet ex diversitate objecti, ergo si obiectum huc & nunc sit plane idem atque antea, voluntas non potest esse diversa. Si autem objectum in quod per hanc voluntatem fertur Deus, sit diversum, quero quidnam illud sit? non intima præsentia, nec dispositiones, ut ostensum est, ergo nihil aliud esse potest quam modus ab utroque extremitate distinctus.

X. Contra secundum, eadem enim probabilitate & facilitate (ut suprà dixi in simili) defendi posset parietem esse album, calidum, aut frigidum, aërem esse lucidum, nihil aliud esse quam parietem aut aërem cum tali voluntate divinâ: eodem enim modo dici posset parietem cum tali virtuali voluntate divinâ esse aptum disgregare visum sine nova qualitate superadditâ, sicut hic dicitur materiam & formam esse unitas sine nova unione, ex sola additione talis voluntatis divinæ.

XI. Dices; materiam & formam, cum sint entia incompletea, esse apta ut uniantur seipſis, si Deus velit. Contra primum, possunt existere etiam intimè præsentes & non uniri, ut ostensum est suprà sec. i. ergo uniri est aliquid aliud. Nec dicas deesse voluntatem Divinam, quia, ut dixi, si voluntas Divina ut uniantur, nihil aliud sit quam voluntas ut sint intimè præsentes, tam est illa voluntas quando non uniantur,

R.P. Th. Comproni Philosophia.

quam postea, nam eadem est: si sit diversa, assignetur quid diversum velit ab aliâ, & si aliquid aliud velit ex parte objecti, habeo intentum, jam enim est unio, & aliquid aliud præter materiam, formam, & voluntatem Divinam.

Contra secundum, voluntas Divina non est quid intrinsecum, sed constitutivum hominis, aut alterius compositi, sed solum extrinsecum, & efficienter tantum, Dei non est non formaliter concurrens ad unionem, vel deuniō quid intrinsecum formam à materiâ, in quantum scilicet præbet, sed constitutivum subtrahit concursum ab unione, sive solum tuens ignem mediata concurrens ad constitutionem, vel destructionem compositi, quatenus scilicet immediate producit aut destruit unionem per quam formaliter compositum constituitur.

Conf. sic enim, ut dixi sec. præcedente n. 10. An gelus numquam intuitivè videre poterit ullum compositum naturale, sive substantiale illud sit, sive accidentale, cum voluntatem Divinam videre naturaliter non possit.

S E C T I O III.

Peculiaris quidam modus negandi unionem distinctam.

A Lij tandem ut unionem negent, & simul arguantur mentis jam factis satisfacient, sic procedunt. Novus Phis Primum itaque accidentia omnia ad tale numero subjectum determinata esse afferunt, ita ut alteri inesse non possint: albedinem A. ex. g. aut calorem ita ajunt hunc numero parietem, aut manum, quibus insunt, respicere, ut alteri manu aut parieti inesse nequeant vel divinitus. Idem dicunt de qualitatibus supernaturalibus, unde gratiam, quæ est in animâ Pe- unius tantri, affirmant nullo modo uniri posse anime Pauli, tium subiectum vel alteri numero distinctæ. Unde, inquit, licet albedo, calor, gratia, & alia omnia accidentia convervari possint à subiectis separata, non tamen alii uniti, hæc enim sunt prædicta diversa, & separari ab invicem possunt.

Eodem modo philosophantur de formâ substanciali materiali, sicut materia plurium successivè formarum sit susceptiva, quævis tamen, non de formâ forma tantum, sed formæ particula illam, cui inest, substantialis materiae particulam ita respicit, ut aliam materiae partem informare nullâ ratione possit.

Hinc inferunt, ut vel accidens aliquod, vel forma materialis subiectum suum informet, non esse opus. Quomodo unione distinctæ: unio enim statuit ad tollendam non necessariam diifferentiam, hæc autem nulla est diifferentia, cùm forma omnis ad hoc numeri subiectum sit determinata, rec aliud informare possit. In solo homine, quia anima successivè informat diversas partes materialis, statuunt unione à corpore & animâ distinctam, non quidem modalem, seu extremis essentialiter affixam, sed quæ loco ab iisdem separata existeat, sic posse, alia tamen quam hæc numero extrema affectare non potest.

Hoc modo salvant quo pacto dux animæ sibi in vicem intimè præsentes, non reddantur gratae eadem gratiæ: quo pacto etiam dux similiter animæ cum eodem corpore penetratæ, non simul illud informant, sed prior tantum, si una accedit post aliam, & materialiam ab ea informatam inveniat. Si vero simul cum materiali penetrantur, neutra eam informabit, donec Deus determinet ultra unionem sui cum materiâ producat. Denique hac vi difficultates omnes commode expediti existimant, quæ pro unione modali hactenus sunt propositæ.

Hic modus philosophandi, quo ingeniosi quidam

dam recentiores utuntur, omnium minime displaceat, & meo iudicio, proprius abest à veritate. Abest tamen.

VI.

*Impugnatur
bius discurrendi modus.*

Primum, non enim satis firmum adferunt fundamentum ad rem tam miram probandam, atque est non posse illam lucis particulam, quae est in hac parte aëris, produci vel divinitus in aliâ, nec gratiam quae est in animâ Petri, aliam animam informare numerotantum distinctam.

VII.

*Aliud est de
formis abso-
luta, aliud
de modifi-
bus.*

Dicunt primò; hoc non magis mirum esse in luce, gratiâ, igne, & alijs formis, cum substantialibus, tum accidentalibus, quâm in unione ejusdem lucis cum illâ parte aëris, quam tamen nos afferimus alteri aëris parti uniri non posse, vel divinitus. Sed contra, unio enim ex conceptu suo habet, quod fit affectio, vel adhæsio talis partis lucis ad hoc numero subiectum, at in luce, calore, gratiâ, & formis substantialibus corporeis nullum relucet ejusmodi prædicatum, & si quis in eis tale aliquod prædicatum ponat, gratis ponit.

VIII.

Dicunt secundò; nullum dari hujus rei indicium, quod scilicet calor, qui est in hac parte manus, vel forma aquæ, quae est in hac materiâ, possit informare aliam, etiam divinitus. Contrà, nec ullum est indicium quod possit causa aliqua efficiens agere in distans, aut corpus circumscriptivè esse in duobus locis, & similia, quae tamen hi auctores passim admittunt.

IX.

*Secundum im-
pugnatur
hic senten-
tia.*

Secundò impugnatur hic procedendi modus: Ponamus materiam dispositam, & formam equi existere, sed loco à se invicem disjunctas, ponat Deus postea formam illam intimè præsentem materiæ, jam secundum ipsos, est equus, & novum compositum physicum, quero quid hinc substantiale de novo producatur, & ad quid nova actio substantialis, qua equus jam producitur, terminetur? non ad materiam, nec ad formam, nec ad utramque, antea enim ad utramque terminabatur actio.

X.

*Prima re-
sponsum re-
citur.*

Dices; non terminabatur antea ad utramque unitam. Contrà, esse eas unitas, est aliquid substantiale distinctum à materiâ & formâ, vel non: si non sit quid substantiale ab iis distinctum, ergo vel antea erant substantialiter unitæ, vel jam non sunt, cum nihil substantiale modò sit, quod antea non erat; si vero esse eas unitas sit aliquid substantiale à materiâ & formâ distinctum, ergo datur tertia entitas substantialis in equo præter materiam, & formam, nempe unio.

XI.

*Si totum sit
sola materiâ
formâ,
antea erat
totum.*

Dices; illud tertium quod jam est, & antea non erat, est totum. Contrà, insito priori argumento, vel hoc totum est quid substantiale distinctum à materiâ & formâ, vel non: si non, ergo antea erat totum; si sit quid substantiale ab iis distinctum, ergo unio, quod intendimus. Conf. Angelus intuitivè videns equum hunc, vel aliquid substantiale videt, quod in partibus antea non videbat, vel non: si nihil novi videat, ergo non magis videt equum jam, quan ante; si videat, videt unionem, ergo.

XII.

Idem argumentum fit in destructione equi, si mirum Deus formam equi non destruat, sed à materiâ separatam conservet, tunc enim equus verè destruitur, corpus enim equi putreficit, & in vermes, a saniem disfluet, non minus quam si forma destrueretur. Cum ergo totum hic destruitur, & utraque pars substantialis maneat, totum necessariò includit aliquid distinctum à partibus.

XIII.

*Partes simul
sumptu-
aliqua in-
cludunt pra-
ter partes.*

Dices; includit aliquid substantiale distinctum à partibus sigillatim, non tamen simul sumptu. Contrà, ergo partes simul sumptu aliquid substantiale diversum includunt à materiâ & formâ. Inquiero quid hoc sit? non præsentia localis, hæc enim est accidentis, productio autem vel destructione substantialis

habere debet terminum substantiale, ergo hic terminus est unio, cum nihil excogitari aliud possit.

Eadem difficultas est in homine in hac sententiâ statuente unionem non modalem, sed absolutam, si enim existere possit unio separata ab extremis, ergo homo est aliquid aliud præter animam, corpus, & unionem, & quando hæc unio redditur intimè praesens corpori & animæ, & homo seu totum substantiale producitur, compositum hoc novum substantiale aliquid substantiale includit, quod anteà à parte rei non existebat, ac proinde aliquid aliud præter corpus, animam, & unionem. Quidquid responderint, recurrunt argumenta omnia contra materiam & formam equi superius posita. Idem est quando homo non per destructionem unionis, sed per solam illius separationem ab animâ & corpore, destrueretur.

Dices; eadem est difficultas in sententiâ statuente unionem modalem. Nihil minus. Primum enim illius sententiâ auctores in productione & destructione hominis semper statuunt novum terminum substantiale, némpe unionem. Deinde, unionem talis dicunt esse naturæ, ut nec divinitus ab extremis separari possit, quin destruktur. His autem circa unionis naturam statutis, facile solvuntur omnia, quæ contra hunc philosophandi modum supra sunt allata, ut considerant patebit.

S E C T I O III.

*Unio in compo-
sito est modus ab extremis
distinctus.*

I. Ta Suarez d. 15. Met. f. 9. Vsq. to. 1. in 3. p. d. 1. 19. nu. 23. Tann. 3. p. d. 1. quæst. 3. dub. 4. Albert. Ostendar in Prædic. subst. d. 4. f. 1. Hinc h. d. 5. f. 1. Arraga h. d. 4. f. 1. Oviedo controv. 4. Phys. p. 1. Tolet. Rubius, Murcia, & alij. Et videtur S. Thomæ 3. p. q. 2. ar. 7. corp. saltem quoad unionem Hypostaticam. Ratio à priori hujus conclusionis, est quam supra declaravimus quia scilicet nil excogitari aliud potest in quo conceptus unionis statuatur. Confirmatur, realis separabilitas est signum evidens realis distinctionis, sed materia & forma possunt separari realiter ab unione, ut patet in materia & animâ cuiusvis hominis mortientis; in accidentibus item Eucharisticis, & divinitus quævis forme materialis conservari potest separata à materiâ; sed in his casibus manent extrema, & perit unio, ergo unio realiter ab iis distinguitur.

Secundò probatur, quando homo producitur, est vera generatio substantialis, ergo actio illa habere debet terminum aliquem substantiale, sed non est aliud quam unio, ob quam scilicet generatam immediatè, & ut est terminus formalis generationis, dicitur totum generari, ergo. Major est certa, nam actio substantialis terminum habere debet substantiale. Minor probatur, materia & anima creantur, ergo non est aliud quod generetur, nisi unio, ergo in hac generatione dari debet unio distincta & à materiâ & animâ, ratione cuius dicitur homo generatus. Hanc autem unionem in homine esse debere modalem probatum est sec. præcedente, ut etiam idem ostendit in hominis destructione,

Dices primò; licet materia & anima creantur, & manent, totum tamen in productione hominis generari, & totum in ejusdem corruptione destrui. Contrà, totum quâ totum non potest generari, nisi ratione alicuius substantialis in toto inclusi, sed nihil in toto, nempe homine, inclusum generari potest, seu educi ex potentia materiæ, præter unionem, ut constat; ergo ut dicatur homo generatus, genera-

ni debet unio, quæ est formâ compotui, seu totius
ut totum est.

IV. Dices secundò; dispositiones educi, & ratione
illarum dicitur compotitum, seu homo generari.
Contra primò, productio dispositionum non est
substantialis actio, sed accidentalis cùm dispositio-
nes sunt accidentia, ergo alius dari debet terminus
substantialis, ratione cujus generatio hominis dicatur
generatio substantialis. Contra secundò, pro-
ductio dispositionum est naturâ prior generatione
substantiali hominis, aut alterius compotiti, ergo
productio dispositionum non est formaliter illius
generatio prius enim est materia illius dispo-
situm seu aptam, quam formam vel unionem in eâ recipi
aut educi. Contra tertii, potest Deus producere
aut conservare hominem concursu generativo sine
omni dispositione, ergo ratione alicujus alterius
dici debet homo ille generari, non creari.

V. Eodem modo impugnatur eorum solutio, qui
dicunt actionem generativam terminari ad sub-
stantiam. Contra quod cœquia substantia non est
de conceptu compotiti ut compotitum est forma-
liter, sed solum quid illud consequens. Deinde po-
test Deus conservare compotitum sine omni sub-
stantiâ. Praterea, in generatione Christi ad quid
terminabatur actio generativa, cùm ibi nulla fuerit
substantia creatâ ergo &c.

VI. Mancat ergo unionem esse aliquid realiter ab u-
troque extremo distinctum, & rationem formalem
per quam materia & forma inter se uniantur, &
constituant uatum per se, ac proinde esse formam
compotiti ut compotitum est, seu ipsam compo-
sitionem formalem. Actio vero productiva unionis
est compotitio effectiva, seu quæ efficit compositionem
formalem, unde agens effectivè constituit
compotitum, ac remotè; partes vero & uno im-
mediate, & formaliter. Quod autem de compotito
substantiali dicimus, dici eodem modo debet de ac-
cidentali, cùm saltem divinitus conservari possint
accidentia separata à subjecto, ut fide constat in
Eucristia.

S E C T I O V.

Argumenta contendentia unionem non dis-
tingui ab extremitate.

I. Mons. Aris-
toteles &
Thoma de
unione.

Obijecies primò; Aristotelem 8. Met. c. 7. & S. Thomam ibidem, qui affirmare videntur ma-
teriam & animam immediatè & sine nexus alio u-
niri. Resp. Aristotelem, ut ex contextu conjicitur,
solum velle non uniri per aliquid quod mediet ut
quod, si usserum, aut glutin mediari artefactis,
hoc enim distingue; et illas posui, sicut truncus ar-
boris ramos distinguit a radice, esto enim illa inter-
se connectat, immediatus tamen coniungeretur
si truncus absenter. S. Thomas autem solum negat
uniri animam materię mediis dispositionibus ac-
cidentaliibus, sic enim homo est per partim compo-
titum accidentiale. Quando ergo ajunt Aristoteles
& S. Thomas uniri animam & corpus sine aliquo
medio, intelligendi sunt de eo quod est propriè me-
diū, uario enim, sicut & modi omnes, censetur
quasi idem cum extremitate, cum existere sine iis ne-
queat, vel divinitus, ac proprieatâ multis dicitur
modaliter, non realiter ab iis distingui. Quid autem
dicat Aristoteles unionem esse aliquid distinctum
à partibus, clare certatur 8. Met. cap. 6. initio, ubi
expresse ait, Totum esse aliquid distinctum à par-
tibus & quidvis superadditum includere.

Obijecies secundò; si aliquid medier inter mate-
riam & formam, ergo non uniorur immediatè.

R.P. Th. Componi Philosophia.

contra omnes. Resp. mediationem unionis non ini-
pedire immediatam carum connexionem, hæc enim obstat im-
mediari mediare debet, alioqui non omnino media
connectentur. Ratio ergo uniri non impedit
immediatam connexionem, cùm solum mediet ut
quod, seu ut ratio formalis quâ ununtur extrema,
non ut quod, seu quod eget novâ unionem. Sic agens
dicitur immediate agere si mediet actio. Sic in
omnium sententiâ oculus immediatè videre dicitur
colorem, licet mediet visus, inquit hæc necessariò me-
diare debet, alioqui omnino non viderer, cùm visus
sit ratio formalis per quam reduci oculus videntis.

Tunc ergo dicuntur aliqua immediate uniri, vi-
deri, aut produci, cùm nihil inter illa interveniat
quod non sit unio, visus, vel actio, quod autem hæc
interveniant, est necessarium, cùm sint ipsæ ratio-
nes formales uniri, videndi, & agendi.

Obijecies tertio; sequi procellum in infinitum,
cum unio eget alia uniones ut uniatur. Resp. ne-
gando sequelam, sicut enim juxta Aristotelem, ut
iuprà vidimus, actionis non datur actio, ita nec u-
nionis unio. Cujus ratio est, quia unio est actus, sicut in fini-
tio per essentiam, ac proinde uniendo extrema nitum.
ut quod, seu ut illa que ununtur, unit cœ illis ut quo,
seu ut ratio formalis illa connectendi: ad hoc au-
tem non eget alia unione, cùm hoc habeat per el-
lentiam, & sit essentia littere ipsum exercitium unien-
di.

Obijecies quartò; extrema cum voluntate divina,
quâ scilicet vult Deus ut uniantur, tam non sunt
indeterminata, seu indifferentia, sed maximè deter-
minata ad se invicem, ergo non requiritur unio
distincta ad extremitatem, cùm ob indeterminationem
poni soleat unio, hic autem per voluntatem divinam
penitus tollitur indeterminatio, ergo &c. Contra
primò, eodem modo possit quis dicere, parietem
albū nihil esse aliud quam parietem cum tali vo-
luntate divina, nempe cum voluntate ut si albus.
Dico itaque, huc ibi intelligi non potest paries al-
bus uno albedine, quantumcunque ponatur volun-
tas Dei ut in albus, ita nec extrema hinc unita si-
ne unione, cùm esse unitum aquæ si; novus effectus
physicus, ac esse albus. Ad id autem quod dicitur,
extrema esse determinata à voluntate divina, di-
stinguo, sunt determinata effectiva (quo etiam mo-
do paries per eandem est albus) concedo antece-
dens; formaliter, nego. Voluntas enim divisa tan-
tum effectiva concurrit, tum in uno, tum in alio, eff. & i. v.
nec nisi media est, hinc scilicet producendo unionem,
ibi a bedinem; immediate autem & formaliter
sunt extrema unita per unionem, sicut paries for-
maliter & immediatè est albus per albedinem.

Obijecies quinto; sicut in probabilis sententiâ, po-
test paries albus esse simili alteri modo per solum
positionem alterius si modo superadditio, ita &
partes uniri sine aliquo intrinseco superaddito.
Resp. primò, in illâ similitudine unus paries albi
ad alterum, altem aliquid superaddi, neque alium
parietem, ergo & hic debet aliquid superaddi, nihil
autem aliud addi potest præter unionem, ut jam
probavimus. Resp. secundo, omnis pro praesenti
antecedente, negando sequela, nam ibi nihil aliud
requiritur ut sint similes in albedine, nisi ut existat
uterque albus, ita ut possint, nec per divinam potentiam
imperii quo minus sint similes secundum illam
sententiam; at huc postea materia & formâ, potest
non constitui compotitum, ergo constitui compo-
titum est aliquid aliud præter materiam & formam.

Voluntas
divina de-
terminata
unionem
eff. & i. v.

VI.

SECTIO VI.

*Virum unio in Composito naturali una sit,
vel duplex.*

I. **S**ermo est de essentiali, & in eadem parte materiæ, nam certum est, integraliter esse uniones, de quo partes in composito distinctas, alia enim est unio capitis, alia pedis, &c. Ex difficultas præcipue procedit in hominē, qui cū duas habeat partes, ita inter se diversas, alteram scilicet spiritualem, alteram corpoream, & unio utramque attingere debet, varie opinandi auctoribus occasionem praebuit.

II. **P.** Suarez unam statuit in hominē, & spiritualem.
P. Suarez unam etiam statuit in hominē, & spiritualem.

P. Suarez unam ait esse unionem in omni composito, inter animam verō & corporis hominis unam, eamq; spiritualem. Cujus ratio videtur esse, quia tota activitas agentis est circa formam, ergo quicquid de novo facit agens est in formā. Resp. tamen agens non intendere formam quomodoconque, sed formam unitam, ac proinde vult illam in materia, ergo hoc non obstante esse poterit unio etiam in materia, adeoque duplex. Deinde in homine anima creatur, ergo nulla activitas agentis creati exerceatur circa formam, nisi ut unitam.

III. **P. Vafq.** Unam etiam unionem ponit in hominē, & spiritualem, ob quam easam ait subjectari in sola anima, quia spirituale in materiali subjectari, inquit, non potest. Resp. posse rem spiritualem subjectari in aliquo materiali, sicut ē contrā dicunt multi actus vitales materiales in hominē, ut actus visionis, & omnium sensuum subjectari partialiter in anima rationali spirituali.

IV. **P. Hurtado** duplēcē statuit in omni composito.
In quo sit ratio perfectivis & perfectibilis.

Tertid, P. Hurtado, quā multi sequuntur ex recentioribus, ait duplēcē ponendam in omni composito naturali unionem, alteram se tenentem ex parte materia, & in ea subjectatam, quam materializationem appellat, alteram subjectatam in sola formā, quam vocat informationem, ex quibus per aggregationēm una coalecit unio totalis, per quam complectē constitutur compositum.

V. **Dicendum**, in quovis composito substantiali unam tantum esse unionem. Ratio à priori, quia unica unio sufficit ad faciendum compositum, nam unio ex essentiā suā est connexio duorum extreorum, ac proinde petit essentialet utrumque afficer, & connectere, ergo ex conceptu suo essentiālē unio est nexus duorum, & eorum compositionis, nec illa potest dari unio tam partialis qua non sit duorum unio. Ad argumentorum vero solutionem.

VI. **N**on tantum rationem perfectivi & perfectibilis non in eo universum confitetur, ut volunt aliqui, nempe ut id, quod aliud perficit, ex illius potentia educatur, nec enim minus perficietur materia ab anima rationali, vel alia formā, quoad perfectionem essentiālem seu substantiali spectantem ad comp̄sum, si uno inter animam & corpus crearetur, quam modō quā generatur, nec minus perfectus esset ille homo substantialiter, cujus unio crearetur, quam alter, cujus unio generaretur, ad perfectionem enim hominis parum refert quā actione unio producatur, generatione an creatione, naturali an supernaturali: in dō si omnino nullā actione produceatur unio, sed esset à se, non minus esset ille homo perfectus, nec materia minus haberet omnem perfectionem in ratione primi subjecti, & constitutione compositi naturalis, quam modō. Verum quidem est, si crearetur unio, non habituā in se materiam actionem generativam, sicque non

omnem perfectionem hoc sensu, quam haberet, si unio generaretur: per actionem autem illam non perficitur omnino materia in ordine ad compositionem, ut diximus, sed oīlū accidenitaliter.

In hoc vero consistit ratio perfectibilis, quod ex natura sua incompletione quandam habeat, seu potentialitatem ad actionem aliquam, ita ut quedam quasi sit in re illa vacuitas, quae per formam, vel quasi formam compleatur.

Ex his deducitur, quare, licet Verbum Divinum intriplicē aniatur humanitati, & sit terminus intrinsecus illius unionis, ab eā tamen non perficitur Divinum, sicut materia & forma à se invicem, & ab unio non mutantur. Ratio ergo est, ut quā Verbum ex turper essentia sua est immutabile, tum etiam quā non est unionem quid incompletum, nec potentialitate in se ullam, aut quasi vacuitatem continet. E contrario, cum ratio perfectivi ut sic in eo consistat, ut possit per intimam conjunctionem cum alio conferre ipsi aliquid quod debeat, licet nihil conferenti debet si id non conferat, Verbum Divinum potest esse perfectivum alterius, cum possit perfectiori modo supplerre defectum alicuius creati per intimam sui exhibitionem, & conjunctionem cum illo. Non tamē potest Verbum esse forma, quia forma ex conceptu suo essentiali est quid incompletum?

Objicis primo, utrumque extremum debet perfici, ergo debet esse duplex unio, altera materializatio per quam perficiatur materia, altera informatione per quam perficiatur forma. Resp. Unicā rur eadem unio utramque perfici posse, cum per unicā unionem utraque accipiat suam partem, & perfectionem fibi connaturalem debitam ad munus ad quod à natura ordinatur. Si vero sermo sit de perfectione formalis, de quā supradicti posset non esse propriam formae perfici hoc sensu, sed foliis materia, cum forma sit incompleta activē, non passivē, seu incomplete ut perficiatur, non perficiatur per modum subjecti. Vere tamen perficitur & à materia & unione, cum per utramque compleatur.

Objicis secundū, Relatio prædicamentalis in opinione Aristotelis & S. Thomæ qui illam distinguunt realiter a fundamento & termino, debet dāri duplex ut sit perfecta, altera fundamenti ad terminum, altera termini ad fundamentum, ergo & rite, non hic unio duplex, altera quā referat materiam ad formam, altera quā formam referat ad materiam, Resp. dispares esse rationē de relatione, & de materia & formā in ratione unionis, cum enim duplex duo paries sint loco disti, non possint referri relatio, non eadem relatione, cum illa in duobus simili locis duplex esset nequeat.

Sed urgebis, quando duæ res sunt necessariò semper coniunctæ, ut materia & forma materialis, vel accidentis, res & modus &c. tunc nihilominus requiruntur duæ relationes, ergo pari modo & duæ uniones in composito. Resp. primo, tunc etiā forte duplēcē relationem, quia debet relatio respicere terminum ut pūrū terminum, id est, non dando ei aliam denominationem quam denominationē extinsecam respecti, quod non contingit ei subiectari relatio tam in termino quam in fundamento. Unio autem, cum sit respectus compartit⁹, partem, vide ut debere esse tantum una, eum ipso facto quod sit unio inter compartes, illas inter se unat proportionatē & constitut⁹ ex eis unū per se. Secundū dico probabile esse posse eandem relationem in eo casu referre illa duo extrema ad se invicem. Tunc vero dicendum, vel non esse puram relationem, vel respicere adhuc terminum ut pūrū terminum, licet in quantum etiam illum refert ad aliquid, eum informeret, sed tunc respicit ipsum ut subiectum.

XII. *jeclum, seu ut fundamentum, non ut terminum.*
Objicies tertiod; perinde est ponere unam totalem unionem, ac duas partiales. Resp. negando antecedens, nec enim ponenda est in rebus multiplicatis, nisi ubi est urgens aliqua necessitas, quia hic nulla est: alioquin in sole tot ponemus principia partialia realiter distincta, quae sunt effectus diversi, ut aliam virtutem ad lucum indurandum, aliam ad ceram emolliendam, aliam ad lucem, aliam ad colorem, & sic de ceteris.

XIII. *Objicies quartod; si materializatio & informatio sint eadem, ergo forma materializabit & materia informabit. Nego consequiam, quid enim frequentius quam eandem formam diversis subjectis diversam dare denominationem? sic visio oculum denominat videntem, & parvum visum; actio generativa formae materialis causam efficientem denominat agentem, materiam patientem, & formam seu terminum productum. Materializatio ergo & informatio non sunt duo conceptus realiter distincti, sed ad summum ratione, nam eadem unio, ut se tenet ex parte materiae, est materializatio, & ut se tenet ex parte formae, informatio.*

Eadem forma diversis subjectis diversam dat denominationem.

SECTIO VII.

In quo subjecto sit unio in composito.

I. *Res materialis subjecti potest in spiritu etiatis.* **D**ico primod: nullam apparere implicantium, licet unio sit corpore, quo minus recipiatur & in materia & formâ ut in subjecto, præsertim si dicamus cum aliquibus actus virales materiales, ut visionis, auditonis &c. recipi partialiter in animâ rationali, ut in subjecto; ut idem assertur alii de substantiâ totali. Nulla proinde est implicantium res materialis subjectetur, saltem partialiter in spirituali.

II. *Unio subiecti in sola materia.* **D**ico tamen secundod: mihi probabilius videri, unionem subiectari in sola materia, idque tam in aliis compositis substancialibus, quam in homine. Licet enim implicantium afferri non possit, cur nequeat etiam unio subiectari in formâ, sufficit tamen major aliqua congruentia, ut dicatur ut potius in materia subiectari, quam in formâ. Sic ut manifesta implicantium afferri non possit, cur unio in homine non sit spiritualis, sed corporea, in sententiâ eorum qui eam pontine inscam, sufficit tamen, inquit, major quedam congruentia, ut dicatur esse corporea.

III. *Primo, quia sola materia sola disponitur ad receptionem unionis, dispositiones enim recipiuntur in sola materia, non in formâ.* Dices, disponi materiam ad receptionem formâ, non unionis. Contra, non ad receptionem formâ quomodo conque, sed formâ unitâ, ergo etiam disponitur ad receptionem unionis. Cum ergo forma non disponatur, signum est non recipi unionem in formâ, sed in sola materia: alioquin sicut potest naturaliter recipi in formâ sine dispositionibus, cur etiam non poterit sine illis recipi similiiter in materia?

IV. *Secundod: præcipue, quia forma non eodem modo concurredit ad constitutionem compositi, sicut materia, sed propriâ & libi peculiari ratione, nempe ut actus, non ut potentia; unde munus ipsum circa compositum non est per modum potentiae, sed ad recipiendum, sed per modum actus, & ad aliud actuandum, & hic modus est illi maxime proportionatus. Conf. sicut materia in ratione constitutionis compositi physici est pura potentia, ita forma est purus actus physicus; & hoc est quod dicitur Philosophi, materiam & formam habere se sicut*

actum & potentiam. Et hoc modo facile intelligi potest quod ait Aristoteles de principiis corporis naturalis, nempe, ea esse opposita, quod non de formâ tantum & privatione, sed de materia etiam & formâ intelligi potest, quæ opposito modo concurredunt ad constitutionem compositi, illa ut potentia, & purè recipiendo, hæc ut actus, & purè actuando.

Dices primum: forma etiam recipit subsistentiam, & modos aliquos, ut ubicationem, durationem &c. Ergo & recipere poterit unionem. Nego consequiam, disparsitas est, quia forma est solum actus physicus, non potentia in constitutione compositi physici ex materia & formâ: unde in hoc inunere constitueri debet esse actus, non potentia. Hoc autem non impedit, quin respectu subsistentie sit potentia, & subjectum, cum hoc non sit quid spectans essentialiter ad physicam constitutionem compositi, cum tota essentia compositi substantialis esse possit sine subsistentia. Sicut licet materia sit pura potentia physica in constitutione corporis physici, producit tamen secundum multis per emanationem suas passiones, ut quantitatem &c. imo etiam respectu subsistentie est hoc modo materia activa.

Dices secundod: forma est perfectibilis, ergo petit connaturaliter perfici, ergo debet in se recipere unionem per quam perficiatur. Distinguo antecedens, forma est perfectibilis per modum actus, concedo antecedens, per modum potentiae, nego. Unde essentia formæ est actuare, non actuari, hoc enim est proprium materiae, & subjecti, sique forma est incompleta activa, non passiva, ut supra diximus, id est, ordinatur essentialiter ad complementum aliud, seu ad illud informantum, non autem petit ut ipsa hoc modo compleatur, seu ut informetur ab aliquo alio, saltem in modo constitutio compositum, cum in hoc manere sit purus actus physicus, non potentia.

Urgebis, ergo est perfectivum, non perfectibile. Distinguo consequens, si per perfectibile intelligatur aliquid ordinatum ut sit potentia, seu subjectum in constitutione physica compositi, concedo consequiam, hoc enim sensu forma est actus, non potentia, ut cum Aristotele docet communis Philosophorum sententia, & consequenter congruentius est ut in munere constitutionis compositi removatur à formâ omnis ratio potentiae. Si autem per perfectibile intelligatur id quod perit etiam perfectibile, ut aliud ipsi addatur per intimum unionem, ad minus aliquid praestandum, nego formam non esse perfectibilem, hoc enim modo forma perficitur etiâ intrinsecè, id est, accipit suam perfectionem intrinsecè sibi conjunctam per unionem, & est quid incompletum respectu, non sua compartit tantum, seu materia, sed etiam unionis. Unde videtur fermè quatuor de nomine, utrum unio sit etiam in formâ, modo dicatur non sustentari à formâ, nec ex eius potentia educi. Certum enim est formam intrinsecè per unionem conjungit materiam.

Restat tamen hinc explicandum, quid sit esse terminum intrinsecum. Ad quod, notandum, ut in superioribus diximus, res quasdam esse quæ dicuntur estentialis ordinem ad alia, quæ proinde ordinem seu relations transcendentalis vocantur, ea vero quæ respiciunt hi ordines, sunt istarum rerum seu ordinem termini. Quapropter relations istæ vocantur via & tendentia ad illas, sic actio est via ad effectum, visio ad objectum, &c. Cum ergo hi ordines ita respiciunt terminos, ut physice illi annexantur, & non solum extrinsecè terminentur, ut visio & cognitionis respiciunt objecta quibus non uniuersiphysice sed solum intentionaliter & extrinsecè, tunc, quam

VI.

Quoniam forma per se est perfectibilis.

VII.

Forma per se est perfectibilis.

VIII.

Quid sit esse terminum intrinsecum.

quam, termini illi dicuntur intrinseci, ut effectus respectu actionis, forma respectu unionis, & sic de aliis.

IX.
Quid sit
respicere
ut pure
terminum
intrinse-
cum.

Respicere autem aliquid ut pure terminum intrinsecum, est ita illud respicere, ut intrinsecum quidem illi unitur, non tamen ut in re illici unitur, si aliqua incompletio, seu potentialitas, ut secundum praecedente dictum est n. 7. Ex quo inferatur, Verbum Divinum respectu unionis hypostaticæ esse purum terminum, ut pote quod est usquequaque completum. Qaa de re fuisse dixi in disp. I. de Incarn. s. secundâ.

SECTIO VIII.

Sitne unio eadem realiter cum actione productiva forme.

I. **A**firmat P. Suar. d. 13. Met. l. 9. n. 22. & alii ex Dua opposi-
tasentientia. recentioribus, quoad unionem formarum materialium Negat P. Hurt. d. 5. Phy. l. 2. & 3. P. Arriaga d. 4. Phy. l. 3. n. 77. & plurimi ex recentioribus.

II. **A**ctio primæ: distinguitur realiter unio ab actio-
distributiva anima rationali. Ratio est clara, nam anima creaturæ, unio autem in productione hominis generatur: cùm producatur vi agentium naturalium, illa autem juxta commandem scientiam creare non possunt, saltem de facto nunquam creant.

III. **D**ico secundâ: nulla appetet implicatio cur actio eductiva formæ materialis non possit esse illius unio cum subiecto. Quæ enim implicatio ut hi duo conceptus, qui aliquando inveniuntur separati nonnunquam inveniantur in eadem entitate id estificati, cùm nullam involvant in se contra dictio nem vel oppositionem? Sic eadem enitatis est relatio similitudinis & dissimilitudinis ad albedinem & nigredinem, eadem est visio albedinis & nigredinis, eadem ratio vegetativi, sensitivi, rationalis, &c.

IV. **Q**uemadmodum non ita capienda sunt quasi visio que semel est albedinis tantum, postea siue visio nigredinis, aut è compa-
re est esse vi-
sio albedi-
nis, &
nigredinis.

Creatio
anime po-
ret est il-
lius unio.

Eadem potest esse vi-
sio albedinis, & in ea
reperiuntur identificatos? Sic etiam non appetet implicatio cur non possit actio creativa animæ esse unio animæ & corporis, & habere in se duos illos conceptus identificatos, qui communiter reperiuntur separati, nempe creationis & unionis, licet tunc anima eadem actione non possit conservari unita & separata. Tandem multi dicunt materiam & animam separatas habere suas partiales subsistentias, quando autem unitur, perire partiales illas subsistentias, & aliam totaliter restare, quæ contineat in se rationes durarum partialium, & reddat materiam & formam subsistentes, per unam subsistentiam totalem, quæ ante subsistebant duabus partialibus.

V. **D**ico tamen tertid: actio eductiva, seu generativa formæ materialis non est illius unio cum subiecto, unio inquam, informationis per quam forma illa verè informat materiam, & constituit compositum: unde si per divinam potentiam daretur actio generativa sine unione informationis, non constitueret compositum substantiale. Ita Hurt. & Arriaga citati, & alii.

VI. Ratio conclusionis est primò: quia licet, ut dixi, non repugnet, ut hi duo conceptus subinde identi- ficiantur, non tamen propter ea sequitur identificari primò eos necessariò semper in omni actione eductiva: quia nulla sicut etiam juxta ipsos adversarios, licet non sit in se hujus plicatio, cur unio materie & formæ sit eam sub- sistentia, aut cur unio sit sua ubicatio & duratio, cum conceptus unionis, & ubicacionis, aut durationis inter se non opponantur, adhuc tamen unionem ponunt distinctam ab ubicacione, duratione, & subsistentia, ponit ergo similiter debet: unio di- stincta ab actione generativa.

VII. Dices; disparem esse rationem, id est enim unio distinguatur ab ubicacione, quia alioqui sequeretur, quoties compositum moveatur loco mutari & perire unionem, & novam emergere. Sed contra, idem enim hic sequitur inconveniens, quoties si quidem mutatur causa conservativa ignis, si unio formæ ignis sit actio ejus productiva vel conser- vativa, toties etiam mutabitur unio, cùm agente mutato, cesset necessariò actio.

VIII. Dices; hoc non sequi, nam licet primò producatur ignis vel calor ab alio igne, postea tamē amoto illo igne conservatur à solo Deo, & sic ad summum semel mutatur ejus unio, cùm semel tantum mutetur actio. Contra, Deus non operatur per se solum, Deus non nisi ut suppleat defectus causarum secundarum, sed ut ergo quoties succedit causa secunda potens producere & conservare hanc formam, Deus non debet cundamus, eam solus conservare, cùm hic nulla urgat necessariò ubiq- uis supplendi defectum, quippe ubi defectus non est. Quoties itaque applicatur aliud agens naturale potens effectum illum conservare, Deus cum solus conservare definit, ac proinde toties etiam mutabitur actio conservativa formæ, & consequenter unio, cùm secundum hanc sententiam sint idem.

IX. Hinc infero, lequi ex hac sententiâ, ignem producere à sole, esse specie inadæquatâ distinctum ab alio producendo à solo Deo, aut ab igne, & universim loquendo, quoties agens est species diversum, effec- tus erunt species inadæquatâ diversi. Unde etiam Adamus & Èva in primâ sui productione diversam Eva habuerunt unionem ab omnibus posteriori, utpote p. productam à solo Deo. Sic etiam idem numero homo, Petrus v.g. productus à suis parentibus & conservatus à solo Deo, esset species physica bus posteriori diversus à te, cùm tota unio mutaretur ipsorum, cæ diversus à te, cùm tota unio mutaretur ipsorum, cæ physica ad mutationem agentis, sicut ad ejusdem mutationem species mutatur actio.

X. Secundò probatur conclusio à priori: conceptus unionis ut unionis præcisæ & formaliter, non est conceptus actualis dependentiae, seu influxus ab aliquo agente, sed solum connexionis materialis & formæ inter se, ad constitendum unum compositum, & non ut connectantur quomodoconque, sed ut forma informet materiam, & materia recipiat denominationes formæ, ed hoc tamen potest habere absque eo quod sit influxus in formam, ergo dicendum est ita esse, præfertim cùm, ut dixi, sit contra communem scilicet omnium, non posse eundem omnino & adæquatè numero ignem conservari successivè à diversis agentibus, sed pro varietate causatum mutari etiam unionem.

XI. **S**ECTIO IX.
Solvuntur argumenta contendentia unionem esse actionem eductivam.

Quidam primò, licet omnis unio materia & forma non sit influxus ejusdem in formam, seu actio generativa, ut constat in animâ rationali, &c. si Deus

Fundamen-
tum preci-
pium con-
traria con-
tra informa-
tionem.

II.
Cuiusdam
responsum circa
actionem
generativam.

III.
Passio in-
trinsecè im-
mutat subje-
ctum.

IV.
Budem mo-
do posset tra-
forma esse
extra subje-
ctum.

V.
Quomodo
forma pen-
det à mate-
rià divisibili-
tate.

VI.
Actio edu-
civa qua-
ratione
unit for-
mam mate-
ria.

Alia mate-
riam respicit
divisibilitate,
cauam effi-
cuum in
divisibilitate.

Deus accidentia Eucharistica, aut formam materialem conservatam actione creativâ unitet materiæ, è contrâ tamen omnis actio generativa est unio, cum ex vi illius, terminus connectatur inseparabiliter cum materiâ, ergo est nexus formæ cum subiecto, ergo unio.

Huic objectioni ut respondeat quidam recentior, ait actionem generativam non esse ex conceptu suo connexionem intimam termini seu formæ cum subiecto, sic enim, inquit, esset informatio. Ait ergo partem A materiæ influere ex natura suâ in partem B formæ sibi proximam, & non in partem intimè sibi præsentem, ita ut tandem aliqua pars formæ possit connaturaliter, quantum est ex vi hujus actionis, esse planè extra materiam, nisi unio partes quasi cohereret, & eas in ordinem redigeret.

Sed contrâ primò, nam passio ut passio ex conceptu suo essentiali immutat subiectum, & illud denominat passum, ergo conceptrus passionis est ut sit intrinseca subiecto, sed omnis actio eductiva est passio, seu influxus materialis, ergo omnis actio eductiva denominat subiectum passum intrinsecè, sicut actio denominat agens extrinsecè, cum passio, juxta Aristotelem & omnes Philosophos, debeat esse, in passo, & passum pati à passione, & per illam immutari.

Contrâ secundò, eadem probabilitate dici posset totam formam posse esse extra materiam, modò sit illi proxima, atque quod parva aliqua ejus pars sit extra materiam; cùm enim nulla pars sit quæ non sit divisibilis, non apparet cur non æquè possit materia influere in paulò majorem partem formæ extra ipsam, sicut potest influere in illam, sicut in effidente, ut ignis producat ignem, sufficit esse ignem producentem proximum ligno, quod in ignem convertit.

Dices; forma dependet divisibilitate à materiâ, ergo ex vi actionis generativæ non est in materiâ. Distinguo antecedens, si per dependere divisibilitate, intelligatur ita dependere formam à materiâ, ut tota materia non influat in singulas partes formæ (sicut contingit in agente, quod totum producit omnes partes formæ, & actionis) sed ita ut singulae partes formæ, & actionis corresponeant singulis partibus materia, seu passi, concedo; si autem per dependere divisibilitate, intelligatur, formam dependere à materiâ separabilitate, id est, quod stante hac actione dividì à materiâ & separari possit formâ, nego. Ita ergo penderet actio ab agente, ut ablata vel minimâ parte agentis necessariò pereat tota actio, & consequenter hoc sensu penderet actio ab agente indivisibilitate, à materiâ vero non item, sed pars A formæ & actionis penderet à parte A, materiâ determinatè, & pars B formæ & actionis à parte B, materiæ, & sic de ceteris; unde ablata pars B, materiæ, non afferunt aut perit pars A, actionis, sed solùm pars B ipsi correspondens, ablata autem pars B in agente, aut alia quacunque minimâ parte perit tota actio, sicut ablata minima parte objecti, perit tota visio, quia indivisibilitate respicit totum objectum.

Ad argumentum ergo n. I. possum respondeo distinguendo antecedens, omnis actio eductiva est unio aliquâ ratione, concedo antecedens; est unio informationis, nego: hæc enim diversa habeunt munera, actio eductiva ut faciat formam dependere à materiâ, per modum in illam influentis, unio autem informationis ut eam faciat informare materiam & constituere compositum; qui duo conceptus sunt separabiles. Sicur licet substantia totalis, quam multi ponunt in composite, sit unio materiæ & formæ, cùm unit se utrique, & actio alligativa quâ Deus alligat Corpus Christi speciebus, licet sit unio ali-

qua, neutra tamen est unio informationis, hæc siquidem est peculiari unio, & ex essentiâ suâ ordinata ad faciendum compositum, & ut denominet formam informantem, & tribuentem suos effectus formales materiæ, non dependentem ab eâ tanquam à causa influente, ut clare constat in unione animæ rationalis, quæ illam denominat informantem materiam, non tamen ab illâ dependentem.

Dices, per actionem generativam forma est in VII.
materiâ, ut actus in potentia, ergo per eam informat Per actionem
materiam. Nego antecedens, licet enim per illam generati-
vam formam non est in actu primo, & materia est po- non est in
que est, est actus in actu primo, & materia est po- materia, ne
tentia; non tamen est in materiâ ut actus, ut enim actus in por- reducatur ad actum secundum informativum, re- tentia.
quirunt peculiare genus unionis, non per modum in fluxus (ut constat si forma materialis conservare-
tur prius sine omni subiecto, seu concursu creativo) sed ad hoc opus est unione alterius rationis, cuius munus sit illam reddere informantem, non dependentem: sicut è contrâ munus generationis est red-
dere dependentem, non informantem. Et idem ar-
gumentum confici posset de subsistentia totali,
actione alligativa; & ubicatione duplice, per quam anima necessariò est in materiâ, & actus in potentia,
cum stante hac duplice ubicatione, anima non pos-
sit non esse intime præsens materiæ. Non tamen est
in eâ ut actus in potentia, quia scilicet non habet
talem unionem qualis ad hoc minus exigitur.

Objicies secundò; non sunt multiplicanda entia VIII.
sine necessitate, sed per nos potest dari actio eductiva, Quæ necessi-
tas sufficiat ad multiplican-
da entia sine necessitate saltem secundum quid, seu
ad melius esse. Sicut licet non sit absolute necessaria ut ubicatione distinguitur ab actione conser-
vativa cuiusque rei, communiter tamen negatur de
facto ita esse, quia res mutare possunt locum, & con-
sequenter ubicationem, sine eo quod mutetur actio
earum conservativa. Cùm ergo in conceptu unionis
non reluceat hoc prædicatum, quod scilicet ex se ab
uno agente dependeat magis quam ab alio, non est
cur identificetur cum actione.

Objicies tertio; omnis motus & mutatio invol- IX.
vens actionem & passionem, consistit formaliter in Vno invol-
vita actione & passione, sed unio involvit actionem &
passionem, ergo consistit, in illis. Resp. distingue-
do minorem, unio involvit actionem & passionem
concomitantem: translat minor; formaliter, nego: in-
volvere autem hæc concomitantem, non requirit ut
ipsa entitas unionis sit actio, vel passio formaliter, sed
ut habeat actionem & passionem se concomitantem,
quâ educatur è subiecto. In ordine tamen ad Divi-
nam potentiam unio non requirit passionem, ne qui-
dem concomitantem, cùm nulla sit repugnans cur
non possit creari, ut ostendi d. præced. I. tertia.

Dices; materia patitur ab unione, ergo unio est X.
passio. Conf. materia recipit formam per unionem,
ergo unio est receptio, & consequenter passio. Ad Duo sensu
argumentum distinguo antecedens, si per pati solùm materia
intelligatur mutari quomodocumque, & accipere unionis.
novum effectum formale, concedo antecedens; si
verò per pati intelligatur influere materialiter in
actu secundo, nego. Ad confirmationem Resp. si re-
ceptio capiatur latè, sicut materia etiam dicitur re-
cipere animam rationalem per unionem creatam,
concedo antecedens; si pro strictâ receptione seu in-
fluxu, ut communiter capi solet, nego.

Instabis, ergo unio unitur subiecto suo mediately; XI.
nempe per actionem generativam seu passionem, Quammodo
ergo non est intima affectio sui subiecti. Distinguo unio subiecto
consequens, in ratione unionis, nego consequen- suo unitate
tiam.

tiā; in rationē termini producti, concedo. Per aliam ergo unionem informationis uniri non potest suo subiecto, sicut nec actio alia actione produci, sic enim daretur processus in infinitum: ut terminus tamen productus subit legem aliorum terminorum, & effectuum, & sicut productitur per actionem distinctam ab agente, sicut illi, ita & unitus subiecto sustentationis per passionem à se distinctam. Unde si divinitus existeret actio generativa formæ ignis sine unione informationis (quod multi putant

posse contingere) non esset in eo casu ignis, nec parties foret albus si non haberet aliam unionem albedo, præter meram actionem eductivam, si in compositionis etiam accidentalibus dicatur distingui unio seu inherenter ab actione eductivâ, quod mihi videtur probabilius, saltem in non vitalibus. Actione proinde eductiva dici potest radicalis unio informationis, id est, petens formalem, non tamen est formalis unio informationis.

DISPUTATIO XV.

De Composito substantiali.

SECTIO PRIMA.

Virū Compositum distinguitur à partibus simul sumptis.

I.
Totum non
distinguitur
à partibus
simul sumptis.

Conclusio: Compositum substantialie non distinguuntur à partibus simul sumptis seu unitatis. Ita S. Thomas i.p. qu. 11. ar. 2. ad 2. & q. 75. a. 4. corp. & 4. cont. Gentes q. 81. Suar. d. 36. f. 5. P. Hurt. d. 6. phy. f. 1. P. Arriaga d. 5. f. 1. Rubi. phy. t. 39. q. 1. P. Oviedo c. 5. Phy. p. 1. n. 2. Tol. Murcia, & alij: & videtur expressa mens Aristotelis 8. Met. c. 6. in hoc distinguunt totum per aggregationem, quale est acervus lapidum, à toto per se uno, quale est lignum, lapis &c. quod illud nihil addat supra partes simul sumptis localiter, hoc verè aliud aliud superaddat, nempe unionem, & nihil aliud, ergo juxta Aristotelem compositum non distinguuntur à partibus unitis.

II.
Conceptis
partibus
compositis
conquistatur
compositum.

Ratio à priori est, quia positâ materia & formâ inter se unitis, omni alio secluso, intelligitur compositum, æquè ac posito Petro ac Paulo in gymnasio intelliguntur illic esse duo homines, ergo non est opus aliquo alio, nec potest intelligi quid aliud sit totum, aut nova illa entitas, in qua ponunt nonnulli rationem totius. Conf. totum substantialie duo dicunt, alterum pro materiali, nempe partes, alterum pro formalis, compositionem scilicet, seu unionem, ergo his positis, æquè intelligitur totum, ac positâ albedine in subiecto intelligitur album, seu concretum accidentale, ergo positis partibus & unione, intelligitur tota ratio formalis constitutiva compositi substantialis, ergo intelligitur compositum, ubi enim est tota essentia rei, est ipsa res. Conf. secundo, positâ unione inter partes intelligitur unitum formaliter, ergo compositum formaliter, ergo nullo alio superaddito est opus, nec esse aliud potest in quo consistat compositum. Conf. tertio, illa entitas in equo v. g. quam volunt esse distinctam à partibus unitis, vel est simplex, vel composita, non primum, est enim implicatio in terminis ut idem sit compositum, & omnino simplex: Deinde materia & forma equi non essent partes illius compositi, seu equi. Non secundum, quia tunc haberet suas partes distinctas à materia, formâ & unione, ergo de illis idem possit fieri argumentum, & sic in infinitum.

III.
Probatu-
se
sem
ex de-
finione ho-
minis

Secundo probatur: definitio physica hominis est, quod sit quid consistans ex materia & animâ rationali, sed hoc nihil aliud est quam materia, anima rationalis, & unio illas connectens, ergo homo nihil aliud est quam hæc tria. Conf. id quod superadditur his tribus, vel est de essentiâ hominis, vel non: si

non, ergo illa tria sunt tota essentia hominis, ergo totum compositum; si sit de essentiâ hominis, ergo illa non est perfecta hominis definitio, utpote quæ non convertatur cum definito, nec explicet totam quidditatem rei. Conf. secundus, nam illud totum produci debet actione aliquâ, nec enim esset à se, ergo crearetur, nec enim educi potest ex potentia aliquid subiecti, cum non sit forma.

Nec præter materiam, formam, & unionem requiritur aliqua alia integritas, vel totalitas quam volunt aliqui superadditi, positis enim materia, formâ, & unione, nihil aliud requiritur ad totalitatem & integratatem compositi, & si quid adderetur, de eo formari posset idem argumentum, vel saltene de materia, formâ & unione simul cum illo. Unde nec derivatur aliquod aliud esse substantialie in materiam à Vasquez, cum positis his tribus intelligitur totum quod requiritur ad essentiam completam & integratatem compositi substantialis, ut compositum substantialie est.

In contraria sententia sunt Scotus, Cajetanus, & alij apud Comimbric. i. Phys. ca. 2. qu. 1. ar. 1. qui eam etiam amplectantur. Objiciunt ergo hi auctores is, Cai. & primi, estque intricatissima difficultas in hac materia.

Causa adæquata distingui debet ab effectu, sed materia & formâ unitæ sunt causa adæquata compositi, ergo debent distingui ab illo, alioquin essent causa sui, quia secundum nos ipsa sunt compositum. Rerumque argumentum, quicquid adversarii ponunt in composito præter hæc tria, est pars aliquo modo constitutiva illius, ergo una cum materia, formâ, & unione illud constituit causam adæquatam compositi, & tamen non distinguitur compositum à materia, formâ, unione, & illo superaddito, ergo tam debent ipsi solvere hoc argumentum, quam nos, nisi forte dicant, his tribus positis resultare quasi effectivè tertiam aliquam entitatem, quam vocant compositum, quod est inintelligibile, & contra rationem causandi causæ intrinsecæ, qualis est materia, forma, & unio. Impugnat præterea tertia hæc entitas argumentis omnibus supra factis. Deinde, impugnat rationalem, vel non: si includat, ergo anima est pars sententia, illius constitutiva, scilicet reddit prior difficultas, si non includat animam, ergo anima non est de essentiâ hominis.

Ad argumentum ergo Resp. primò distingendo minorem; materia, forma, & unio sigillatim & disjunctivè sumptæ, sunt causa compositi, concedo minorē; simul & copulatim sumptæ, nego. Sic enim non sunt causa compositi, sed ipsum compositum; utroque autem modo sunt à parte rei.

Hec